Województwo Śląskie

Katowice, 01.09. 2026 r.

NZ-NK.9024.1.170.2026
NZ-NK.ZD-00181/26
INT.7.0003-0239/26

Szanowna Pani
Maria Nowak
Radna Sejmiku
Województwa Śląskiego

Szanowna Pani Radna,

w odpowiedzi na Pani interpelację nr INT.7.0003-0229/26 z dnia 20.08.2026 r. dotyczącą planowanych do wprowadzenia zmian w systemie opieki psychiatrycznej, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Zaplanowane w *projekcie rozporządzenia Ministra Zdrowia zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień* zmiany mają na celu dalszą reformę i rozwój środowiskowego modelu opieki psychiatrycznej w Polsce. Przeniesienie ciężaru opieki ze szpitali psychiatrycznych na leczenie środowiskowe i ambulatoryjne blisko miejsca życia pacjenta nie zakłada automatycznie zmniejszania dostępności łóżek psychiatrycznych. Z uwagi na rosnące potrzeby w zakresie leczenia psychiatrycznego zarówno szpitalna jak i ambulatoryjna forma udzielania świadczeń jest konieczna, aby system opieki psychiatrycznej był sprawny i skuteczny, jak również bezpieczny dla pacjenta.
Podmioty lecznicze podległe Województwu Śląskiemu realizują inwestycje ze środków własnych szpitala oraz w dużej mierze pozyskując środki unijne, krajowe oraz budżetu województwa śląskiego (m.in. pozyskały dofinansowanie ze środków Funduszu Medycznego oraz z Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko).
W ramach konkursu Ministerstwa Zdrowia z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień ze środków Funduszu Medycznego dofinansowanie otrzymały 4 podmioty Województwa Śląskiego:

CZŁONEK ZARZĄDU
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Rafał Adamczyk

Urząd Marszałkowski
Województwa Śląskiego
ul. Ligonia 46
40-037 Katowice

TELEFON +48 32 20 78 387

sekretariat.adamczyk@slaskie.pl
slaskie.pl

- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 4 w Bytomiu - otrzymał dofinansowanie na realizacje projektów zakresie rozbudowy, przebudowy i modernizacji Centrum Zdrowia Psychicznego Szpitala na wartość prawie 29 mln zł. Głównym celem projektu jest poprawa jakości i dostępności oraz bezpieczeństwa udzielania świadczeń zdrowotnych w zakresie leczenia psychiatrycznego osób dorosłych poprzez mi.in. zakup nowoczesnego sprzętu medycznego i dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- Centrum Psychiatrii im. dr. Krzysztofa Czumy w Katowicach – otrzymał dofinansowanie na realizację projektu w zakresie przebudowy, rozbudowy i doposażenia infrastruktury strategicznej budynku Szpitala na wartość prawie 50 mln zł. Efektem realizacji projektu będzie utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego i powstanie ośrodka kompleksowo zajmującego się pacjentami (leczenie ambulatoryjne z jednoczesnym zachowaniem bazy łóżkowej dla pacjentów wymagających hospitalizacji). Inwestycja przewiduje także utworzenie pracowni prowadzących wysokospecjalistyczne leczenie psychiatryczne – pracowni VR (wirtualnej rzeczywistości) umożliwiającej stosowanie oddziaływań relaksacyjnych, behawioralnych i rehabilitacji funkcji poznawczych w odpowiednich grupach zaburzeń oraz TMS (przezczaszkowej stymulacji magnetycznej), będącej uznaną metodą leczenia depresji.
- Centrum Zdrowia Dziecka i Rodziny im. Jana Pawła II w Sosnowcu Sp. z o.o. otrzymało dofinansowanie na realizację projektu w zakresie rozbudowy, modernizacji i doposażenia Oddziału Klinicznego Psychiatrii i Psychoterapii Wieku Rozwojowego na wartość ponad 12 mln zł. Celem projektu jest nie tylko podniesienie standardu obecnych warunków, ale także rozszerzenie dostępnych przestrzeni terapeutycznych (poprzez zwiększenie powierzchni użytkowej oddziału) oraz wprowadzenie nowoczesnych technologii medycznych i zróżnicowanych form terapii. W ramach zadania planowane jest również doposażenie Oddziału w nowoczesną aparaturę medyczną, niezbędną do prowadzenia zaawansowanych procedur diagnostycznych i terapeutycznych, w tym w aparat do przezczaszkowej stymulacji magnetycznej (TMS), który stanowi nowoczesną, nieinwazyjną metodę leczenia zaburzeń psychicznych;
- Kliniczny Szpital Psychiatryczny SPZOZ w Rybniku otrzymał dofinansowanie na realizację projektu w zakresie modernizacji i rozbudowy Centrum Psychiatrii Sądowej oraz utworzenia Centrum Psychiatrii Dzieci i Młodzieży w Klinicznym Szpitalu Psychiatrycznym SPZOZ w Rybniku na wartość ponad 155 mln zł. Inwestycja obejmuje budowę nowego budynku dla Oddziału Psychiatrii Sądowej, modernizację dwóch istniejących pawilonów dla pacjentów dorosłych, utworzenie Centrum Psychiatrii Dzieci i Młodzieży, obejmującego Oddział Dzienny Psychiatryczny oraz Poradnię Zdrowia Psychicznego.

Dwa podmioty lecznicze pozyskały również dofinansowanie ze środków unijnych - Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027, w ramach wsparcia dla opieki psychiatrycznej dzieci i młodzieży - Centrum Zdrowia Dziecka i Rodziny im. Jana Pawła II w Sosnowcu Sp. z o.o. oraz Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. dr. Emila Cyrana w Lublińcu.

Odnosząc się do poszczególnych pytań zawartych w Pani interpelacji, proszę przyjąć poniższe odpowiedzi:

1. **Jak na system opieki psychiatrycznej w naszym województwie wpłyną planowane przez rząd zmiany?**

Zapisy *projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień*, wprowadzają szereg zmian, które będą miały wpływ na funkcjonowanie podmiotów leczniczych, w tym podmiotów nadzorowanych przez Województwo Śląskie. Najważniejsze z nich obejmują:
- zwiększenie znaczenia opieki środowiskowej - stopniowe przechodzenie od modelu opartego głównie na hospitalizacji do modelu środowiskowego realizowanego przez Centra Zdrowia Psychicznego (dalej: CZP). Zmieni się rola szpitali psychiatrycznych - pacjent ma otrzymywać pomoc bliżej miejsca zamieszkania, a hospitalizacja ma być stosowana wtedy, gdy jest rzeczywiście konieczna.
Zwiększy się rola CZP działających na terenie regionu, rozwój wizyt domowych i środowiskowych, jak również zwiększy się dostępność do szybkiej pomocy bez kierowania pacjenta od razu do szpitala;
- wzmocnienie Punktów Zgłoszeniowo-Koordynacyjnych - projekt formalnie określa funkcjonowanie Punktów Zgłoszeniowo-Koordynacyjnych (PZK), czyli miejsc pierwszego kontaktu dla osób w kryzysie psychicznym. Dla mieszkańców województwa przełoży się to na krótszą drogę do uzyskania pomocy szczególnie w sytuacjach kryzysowych, ograniczenie liczby osób trafiających na szpitalne oddziały ratunkowe z problemami psychicznymi, oraz lepszą koordynację leczenia;
- uwzględnienie w modelu CZP tzw. asystentów zdrowienia, czyli osób z doświadczeniem własnego kryzysu psychicznego, które wspierają pacjentów w procesie zdrowienia. Taka zmiana ma na celu ułatwienie powrotu do aktywności społecznej i zawodowej oraz zapewnienie skuteczności rehabilitacji psychiatrycznej;
- nowe wymagania kadrowe i organizacyjne - projekt określa minimalne wymagania dla CZP w przeliczeniu na liczbę mieszkańców obsługiwanego obszaru. Oznacza to konieczność zapewnienia odpowiednich zasobów kadrowych i organizacyjnych.

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego zgłosił uwagi do przedmiotowego projektu w zakresie nadzorowanych podmiotów leczniczych m.in. w zakresie finansowania systemu opieki psychiatrycznej, jednakże aspekt ten będzie analizowany przez Ministerstwo Zdrowia na późniejszym etapie prac, tj. po przyjęciu niniejszego rozporządzenia.

Wskazuje się, że obecnie, w 5 podmiotach leczniczych nadzorowanych przez Województwo Śląskie już funkcjonują CZP dla dorosłych i obejmują swoim działaniem następujące obszary województwa:

1. Kliniczny Szpital Psychiatrycznym SPZOZ w Rybniku – Rybnik, Żory, powiat rybnicki;
2. Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. dr. Emila Cyrana w Lublińcu – powiat lubliniecki, powiat kłobucki, powiat myszkowski;
3. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 4 w Bytomiu – Bytom;

4. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital Psychiatryczny w Toszku – powiat gliwicki;
5. Szpital Specjalistyczny w Chorzowie - Chorzów.

Zgodnie z informacjami Rządowego Centrum Legislacji, projekt znajduje się w dalszym ciągu w procesie konsultacji publicznych.

2. Ile planowanych jest Centrów Zdrowia Psychicznego w naszym województwie?

Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023 – 2030, przyjmuje się, że jedno CZP dla dorosłych tworzy się docelowo na obszarze zamieszkałym przez nie więcej niż 200 000 mieszkańców z zastrzeżeniem, że liczba ta może być odpowiednio dostosowana do szczególnych uwarunkowań terytorialnych występujących na danym obszarze lub innych okoliczności. Dane GUS wskazują (na początek 2026 r.) populację mieszkańców województwa śląskiego na poziomie 4,23 mln, co oznacza, że dla zapewnienia objęcia całej populacji województwa standardem określonym w NPOZP powinny funkcjonować 22 Centra Zdrowia Psychicznego dla dorosłych. Obecnie, na terenie województwa śląskiego działa 15 CZP, w tym, jak wskazano w odpowiedzi na pytanie nr 1, w 5 podmiotach leczniczych nadzorowanych przez Województwo Śląskie. Jednocześnie informuję, iż poszczególne podmioty lecznicze mają często więcej niż jedną lokalizację.

3.Czy planowana jest konsolidacja podmiotów, które samodzielnie nie będą mogły funkcjonować?

Na chwilę obecną żaden z podległych podmiotów leczniczych o których mowa w odpowiedzi na pytanie 1, nie jest zagrożony utratą zdolności do samodzielnego funkcjonowania.
Ewentualne wykorzystanie działań konsolidacyjnych na podstawie art. 66 ustawy o działalności leczniczej będzie wynikało z przeprowadzonych analiz i będzie miało na celu poprawę funkcjonowania i sytuacji finansowej danej jednostki.

4. Na jakim etapie znajdują się prace nad dostosowaniem systemu opieki psychiatrycznej do nowych warunków.

Nowe, procedowane przez Ministerstwo Zdrowia rozporządzenie, prawnie sankcjonuje obecnie funkcjonujące rozwiązania zawarte w pilotażu Centrów Zdrowia Psychicznego i w tym zakresie podmioty lecznicze nadzorowane przez Województwo Śląskie nie wymagają adaptacji.
Wskazuje się jednak, że do projektu rozporządzenia zostały zgłoszone uwagi, m.in. odnośnie wprowadzenia dyżurowania 24/7 przez lekarzy specjalistów w Centrach Zdrowia Psychicznego. Zwrócono uwagę, że może to zagrozić działalności Centrów z uwagi na brak wystarczającej dostępności lekarzy ze specjalizacją – aktualnie dyżury pełnione są również przez lekarzy w trakcie specjalizacji. Wobec powyższej uwagi

Ministerstwo Zdrowia zadeklarowało, wprowadzenie zmian do projektu rozporządzenia o postulowany zapis - możliwość dyżurowania przez lekarzy w trakcie specjalizacji.

Dodatkowo wyjaśniam, że Samorząd Województwa Śląskiego systematycznie organizuje również inne formy wsparcia osób dotkniętych kryzysem, co ma na celu zapobiegnięcie eskalacji kryzysu a tym samym umożliwienie uniknięcia leczenia psychiatrycznego (czy to stacjonarnego czy to ambulatoryjnego). Zadania samorządu województwa w zakresie zapewnienia wszechstronnej i kompleksowej opieki psychiatrycznej osobom z zaburzeniami psychicznymi oraz promocji zdrowia psychicznego, realizowane są w oparciu o Narodowy Program Zdrowia, Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego oraz regionalne programy ochrony zdrowia psychicznego. Dla Województwa Śląskiego aktualny jest „Śląski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030", przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego nr 2018/49/VII/2024 z dnia 18.12.2024 r. Program ten stanowi kontynuację wcześniejszego ŚPOZP na lata 2019–2022.

Z poważaniem

/podpis i pieczęć
Członek Zarządu Województwa/

Otrzymują:
– Adresat,
– kopia aa.